

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO I ^o /70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/III/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni trn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Evropa v luči sinode škofov Slovanski »Commonweath«?

Moskva - Kijev - Minsk

Pretekli teden je redno zasedala sinoda škofov v Vatikanu. V središču razprav so bili odnosi med katoliško in pravoslavno Cerkvijo ter med protestantskimi skupnostmi.

KATOLIŠKA CERKEV IN PRAVOSLAVNI

Mrzlo prho med koncilne očete je izlil delegat carigradskega patriarha Spyridion Papagheriu, sicer škof za pravoslavne v Italiji. Začel je s prijaznimi pozdravi, potem pa nadaljeval z razlago, zakaj niso prisotne na sinodi ruska, bolgarska, romunska in srbska pravoslavna Cerkev: napečnost med katoliško Cerkvijo in omenjenimi pravoslavni Cerkvami je nastala zaradi nasilja uniatov, ki s silo hočejo nazaj bogoslužne prostore, in zaradi dejstva, da je papež ustanovil nove škofije v Rusiji, kjer jih prej ni bilo, in s tem začel »prozelitizem« med pravoslavni. Obtožil je tudi radio Vatikan, češ da je govoril o kolaboracionizmu pravoslavne Cerkve s komunističnimi režimi, papeža pa še posebej obtožil zaradi njegovega zavzemanja glede oboroženega spopada na Hrvaškem, češ da je stališče sv. očeta naperjeno proti srbski pravoslavni Cerkvi. Vatikan da se s tem oddaljuje od smernic II. vatikanskega koncila glede ekumenizma in je zaradi tega »ekumenska pot resno ogrožena«.

Nastop tega pravoslavnega škofa je res bil kot mrzle prha na vse navzoče. V naslednjih dneh so se pa oglasili številni drugi škofje tako romunski Todea Aleksandru, ki je 14 let preživel v komunističnih zaporih. Dejal je, da uniat želi le, da se jim vrnejo za časa preganjanja odvzeti liturgični prostori, sicer pa da so pripravljene vse spore reševati na miren način z dialogom. Podobno so pričali drugi škofje iz vzhodnih dežel.

Lepo pričevanje o sodelovanju je dal škof Ercole Lupinacci, škof za albanske vernike v Italiji. V Tirani so katoličani rešili zvon, a so jim porušili zvonik, v bližini so pravoslavni rešili zvonik, a izgubili zvon. Sedaj rešeni zvon na zvoniku pravoslavne cerkve vabi k liturgiji ene in druge kristjane. Zgodilo se je tudi, da so v Albaniji muslimani s prejetimi darovi pomagali katoličanom. Pa še številne druge primere sodelovanja so navedli na koncilu. Ozračje se je umirilo posebno še, ko so se v soboto popoldne zbrali vsi udeleženci sinode skupaj z rimskim ljudstvom in papežem pri skupnem ekumenskem slavju, ob branju Sv. pisma, molitvi, petju psalmov, premišljevanju. Državni tajnik kardinal Sodano je zagovoril zadržanje sv. očeta: »Papež je kot pastir vesoljne Cerkve imel dolžnost, duhovne oskrbe občestev, ki so tudi z mučeništvom izpričale svojo zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi.« In kardinal Felici je napovedal, da bodo proglašeni za svetnike številni mučenci iz časov stalinističnega preganjanja.

Pri ekumenski molitvi je sv. oče dejal: »Ekumenizmu trpljenja mora slediti ekumenizem svobode. Sedaj, ko so se zrušili zidovi, znotraj katerih je bila vera preganjana, v današnji Evropi na poti v politično enotnost ne sme biti ravno Kristusova Cerkev faktor razdora in nesoglasja.«

HRVAŠKA NA KONCILU

Pred sinodalnimi očeti so o razmerah na Hrvaškem spregovorili hrvaški škofje, člani koncila, med njimi tudi dubrovniški škof Želimir Puljič. Omenil je bombardiranje Dubrovnika, ki vendar ni nobeno strateško važno mesto; »Zadeli so cerkev sv. Blaža, ki je zavetnik mesta. Celo križ na gori Srd nad mestom so bombardirali, zadeli so cerkve in samostane, poškodovali 30% hiš, bilo je 26

Ameriške sankcije proti Yu

Armadično bombardiranje Dubrovnika minuli konec tedna, je zdramilo celo ZDA, ki pa so, žal, uvedle sankcije proti celotni Jugoslaviji. ZDA menijo, da so vse republike bolj ali manj krive za vojno v Jugoslaviji, priznanje »secesionističnih« dveh republik pa da bi še zaostrijo boje, ki še vedno potekajo zlasti v Slavoniji in v okolici Osijeka, dasi se Armada umika iz Istre, z Reke in iz okolice Zagreba.

Kučan, za njim pa tudi Tudjman sta z obiska pri kanclerju Kohlu prejšnji teden prinesla nemška zagotovila o priznanju pred Božičem, zadnji Der Spiegel pa poroča, da naj bi 17. decembra končno prišlo do nemškega priznanja, čemur naj bi takoj sledile še Avstrija, Italija, Belgija, Luksemburg, Danska, Portugalska, Madžarska, Poljska, Vatikan, Švedska in Avstralija.

V ponedeljek so se v Haagu, v okviru mirovne konference o Jugoslaviji, zopet sestali, resda neformalno, predsedniki jugoslovanskih republik in lord Carrington. Zelo nejevoljna sta bila prav Milošević in Bulatović, saj je le nekaj dni prej posebna arbitražna skupina pravnih strokovnjakov

mrtvih in 72 ranjenih. Človek suženj totalitarizmu, spoštuje le še svojo ideologijo. Pod pretvezo, da hočejo braniti Srbe na Hrvaškem so v resnici postali barbari, Huni, omislili so si svoj življenjski prostor, se oklicali za vodilni narod, si omislili državonarod, svojega »vodjo«. Ni komunizem je hitlerizem, je nacizem,« je dejal škof.

Oglasil se je tudi šibeniški škof Srečko Badurina in prinesel svoje pričevanje o vojnih grozotah v Dalmaciji. »Osebnost sem bil navzoč, ko so blizu Zadra odkrili 40 trupel žena, otrok, nekatera so bila zelo iznakažena...«

Ob teh in sličnih pričevanjih so na sinodi imeli za umestno, da izdajo skupen oklic na vodilne politike, ki so se v ponedeljek, 9. decembra, zbrali v Maastrichtu na Holandskem. V dokumentu, ki so ga podpisali vsi trije sopredsedniki sinode kardinali Lustiger, Glemp ter Martinez Somalo pišejo: Vsi hočemo pospeševati pravico in resnico, vsi želimo, da ljubezen prevlada nad sovraštvom... Tudi kristjani hočemo biti služabniki in priče edinosti. V tem duhu se odzivamo narodom, ki so še vedno zapleteni v nasilje in vojno. Pri tem mislimo na vse narode Jugoslavije brez izjeme. Ljudstvo Hrvaške in Slovenije se je le poslužilo svoje pravice do samoodločbe. Ob tem dejstvu vas spomnimo na določbe Helsinške konference (1975) pa na Pariško karto (1990), ki govorijo o pravicah in dolžnostih evropskih narodov glede demokracije...«

Ali bo ta apel poleg drugih pripomogel politikom Evropske skupnosti do pametnih odločitev? Upajmo!

kov v okviru mirovne konference objavila poročilo o svojih izsledkih, po katerih gre v primeru Jugoslavije za razpad in ne za odcepitev dveh republik. Srbija, takšna ali drugačna, bo ostala balkanska velesila. Ob tem velja prislusniti zanimivim izjavam najvidnejšega predstavnika srbske opozicije, Draškovića, ki je v teh dneh izjavil, da je srbski hegemonizem kriv za slovensko secesijo, in na srečanju svojih privržencev pozval navzoče k minuti molka za prav vse padle v hrvaško-srbski vojni.

ITALIJANSKI NEOFAŠISTI SREDI KOPRA

Minuli petek dopoldne je skupina kakih desetih pripravnikov Giovane Italia pod vodstvom Roberta Menia

(se nadaljuje na 2. strani)

Listnica uredništva

Prihodnja številka bo dvojna ter izide v četrtek, 19. decembra, z voščili za praznike. V tednu od 22. do 29. decembra naš časopis ne izide. Naslednja številka bo zopet redno izšla v četrtek, 2. januarja 1992.

Vajeni smo že, da iz tedna v teden razpravljamo predvsem o težki krizi v nekdanji Jugoslaviji, ki jo vse te čase dramatično najbolj označuje kruta vojna na Hrvaškem. Narodnostni in zgodovinski spori so pokopali drugo Jugoslavijo in ne vemo še točno, kakšna bo prihodnost. Prav te dni se pričakuje verjetno mednarodno priznanje Evrope (vsaj delno) republik Slovenije in Hrvaške. O tem bo definitivno spregovoril vrh dvanaestice, ki se je te dni sestal na Nizozemskem. Ob tem za nas bližnjem vprašanju pa se vzporedno razvija podobna problematika v nekdanji Sovjetski zvezi. Nedavne volitve oz. referendum v Ukrajini, drugi največji republiki bivše ZSSR so pokazale odločno voljo velikanske večine volivcev za državno neodvisnost. In prav s tem se je začela nova doba tudi ob Volgi in Dnjepru.

Pred dnevi so se na beloruskem ozemlju sestali predsedniki treh slovanskih republik Rusije, Ukrajine in Belorusije. Boris Jelcin (Moskva), Leonid Kravčuk (Kijev) in Stanislav Šuškievič (Minsk) so ob koncu dvodnevnih intenzivnih razgovorov izdali deklaracijo, ki v bistvu pomeni konec Sovjetske zveze. Zapisali so med drugim, da so sklenili ustanoviti zvezo neodvisnih držav in kot ustanovni člani ZSSR iz leta 1922 (leto pogodbe v Uniji) izjavljajo, da je Zveza socialističnih sovjetskih republik prenehala obstajati kot subjekt mednarodnega prava in kot geopolitična stvarnost. V dokumentu nato spominjajo na zgodovinsko enotnost slovanskih narodov, nakar se zavzemajo za medsebojno spoštovanje, nevmešavanje, državno priznanje, pristop k Listini OZN (katere člani so sicer že vse tri republike!), spoštovanje človekovih pravic, helsinške pogodbe in svoboščin narodnih manjšin. Po sklepu treh predsednikov naj se ustvari enotno poveljstvo za jedrsko orožje (znano je, da je večina sovjetskih atomskih baz na teh ozemljih). Pri vsem tem še zagotavljajo, da bodo republike spoštovale vse mednarodne obveznosti nekdanje Sovjetske zveze.

Razumljivo je presenečenje v vseh mednarodnih političnih krogih, pa tudi v Moskvi sami oz. v še preostali sovjetski osrednji oblasti z Gorbačovom na čelu. Ameriški zunanji minister Baker je dejal, da ZSSR, ki smo jo poznali, ne obstaja več. Predsednik Gorbačov pa je najprej izjavil, da je tak sklep nezakonit, ki da se mu bo uprll z vsemi silami. Medtem pa se je že sestal z omenjenimi predsedniki, ki so mu baje ponudili neke vrste predsedniško mesto v tej novi slovanski skupnosti. Stvari se torej šele razvijajo in lahko iz dneva v dan nastopijo nova presenečenja. Medtem se tudi širijo glasovi o možnem novem državnem udaru. Vojska naj bi bila nadvse nezadovoljna s položajem in bi tudi utegnla izrabiti

ljudsko negotovanje zaradi velikanske prehranske oz. splošne gospodarske krize. Sam Gorbačov je na vse to namignil, pripomnil pa je, da bi se puščisti spet znašli osamljeni in brez uspeha.

Vidi se torej, da v nekdanjem sovjetskem imperiju vse bolj vre. In to ne le v evropskem, ampak tudi v drugih predelih. Posledice skoraj tričetrst-stoletne krize in politične diktature so kar se da težke in usodne tako za samo državno ureditev kot za ekonomsko-socialno področje. Pri tem pa še negotovost, ki jo tudi in še najbolj zaznavajo zahodne države z ZDA na čelu, kakšna bo politična bodočnost in mednarodna politika novih republik. Sicer pa Washington svari pred razpadom ZSSR, kot je svaril proti razpadu Jugoslavije...

Ob zaključku teh vrstic naj opozorimo na morda novo obujanje nacionalnih vezi, ki se kažejo. Poudarja se zveza med slovanskimi narodi oz. državami nekdanje Sovjetske zveze, spominja na zgodovinsko skupnost slovanskih narodov itd. Že v prejšnjem stoletju je znani ruski pisatelj in politični mislec Aleksander Herzen zapisal, da je »Rusija svet zase in s svojimi naravnimi običaji in svojim lastnim značajem ni ne evropska ne azijska, temveč slovanska«. Je morda danes spet moderna vrnitev k nekdanjemu (vse)slovanstvu in njegovim idealom? Vsakakor so gotovo ti boljši od marksistično-leninističnih, posebno če so aktualizirani v sodobno evropsko smer!

Spectator

Ikona Matere božje v ruski umetnosti

Dr. Gustov Husak pomirjen s Cerkvijo

Nadškof Jan Sokol iz Trnave je potrdil, da se je pred smrtjo prejšnji komunistični čehoslovaški državni predsednik dr. Gustav Husak spraval s katoliško Cerkvijo. Prejel je sv. zakramente. Husak izhaja iz dobre katoliške družine, kar mu je verjetno olajšalo spet najti pot k Bogu.

V PROTITOKU

»Pinko Tomažič in tovariši«

15. decembra bo poteklo 50 let, odkar so bili na drugem tržaškem procesu na smrt obsojeni in ustreljeni Pinko Tomažič, Viktor Bobek, Simon Kos, Ivan Ivančič ter Ivan Vadnal. Teh pet primorskih fantov je, kot leta 1930 štirje bazoviški junaki, svoja življenja darovali za osvoboditev slovenskega življa izpod fašistične tiranije, ki se je bila prav leta 1941 od meje na Planini razširila do Ljubljane. Njihova smrt je tragičen dokaz o preganjanju naših ljudi, ko so tudi v cerkvi preganjali slovensko besedo; je pa tudi simbol volje primorskih Slovencev, da se tega jarma rešijo. Zato se jih bomo 15. decembra s hvaležnostjo spomnili.

In vendar je bil tudi ta pomembni dogodek naše zgodovine uporabljen v posebne namene. Na Tržaškem kar mrgoli ustanov, ki nosijo ime po Pinku Tomažiču, medtem ko se ostalih štirih praktično ne omenja. Ni nam znano, ali je pri nas kaka šola, partizanski zbor - slednji bi navsezadnje končno lahko zapel tudi nekaj lepih, pristinih slovenskih pesmi - , knjižnica itd. poimenovana npr. po Simonu Kosu, Viktorju Bobku in ostalih, da o spomenikih niti ne govorimo. Pri nekaterih naših krogih spomin nanje ne seže preko generične definicije »Pinko Tomažič in tovariši«. Potrebna je bila sprememba oblasti v Sloveniji, da je lahko zagledala luč knjiga o Simonu Kosu, ki jo goriška Mohorjeva družba uvršča v letošnji knjižni dar. Ta knjiga vsebuje tudi Kosova pisma v celoti, pisma,

Ameriške sankcije...

(nadaljevanje s 1. str.)

izkoristila odsotnost komunalnih delavcev, ki so na glavnem koprskem trgu obešali praznične okraske in luči, in na pretorski palači izobesila italijansko zastavo. Nato naj bi Menia v desetminutnem govoru po megafonu obudil poznane irendentične ideje. Zborovalci, ki pa se jim ni pridružil noben mimoidoči ali radovednež, so s seboj pripeljali nekaj novinarjev z italijanske strani, vsi skupaj pa so kaj kmalu odšli. Predstavniki koprške policije je za Delo povedal, da jih je o dogodku obvestil očividec, policist, ki so ga tja poslali (zborovanje ni bilo prijavljeno), pa je samo še videl, kako so italijanski avtomobili odpeljali.

V Mariboru so se zbrali slovenski Nemci (t.i. Staroavstrijci), ki zahtevajo, naj jim ustava prizna status manjšine. Tudi če pustimo ob strani, koliko je takšna zahteva upravičena ali ne, so si Nemci naredili veliko medvedjo uslugo, saj so na zborovanje povabili znanega avstrijskega nacionalista Felderja, ki nikoli ni imel lepih besed za slovensko manjšino na Koroškem.

Sicer pa je tudi brez teh dogodkov notranjepolitično življenje v Sloveniji dovolj živahno. Skupščina razpravlja o proračunu, menda pa naj bi tudi o zaupnici vladi. Vleče se razprava o zakonu o gozdovih, kjer se ne morejo zediniti zlasti predstavniki stroke in predstavniki Kmečke stranke. Ustava je že nared in predsednik skupščine Bučar jo je uvrstil na dnevni red zasedanja 23. decembra, a je pri tem dejal, da jo lahko tudi umakne, če ne bo doseženo soglasje o še edinem spornem členu — o svobodnem odločanju o rojstvu otrok.

Leon Marc

iz katerih je prejšnja oblast črtala nekaj »motečih« odstavkov.

Zakaj se pri nas časti v glavnem Pinko Tomažič in ne tudi ostali? Zakaj določeni krogi zelo malo omenjajo vlogo primorske Cerkve pri obrambi slovenstva proti fašističnemu raznarodovanju? Da se je na te stvari gledalo skozi ideološka očala in da je o tem, kdo je za narod zaslužen in kdo ne, odločal Centralni komite komunistične partije, je jasno vsem. Samo tako si lahko razlagamo, da je med tistimi, ki so bili proglašeni za narodne heroje, precejšnje število likvidatorjev, brezobzirnežev ipd. Zato je tudi razumljivo, da je nekdo odločil, da je treba med petimi junaki častiti tistega, ki je slučajno imel partijsko izkaznico. Zato bi ne bilo neumestno, ko se že po celi Italiji uporabljajo krampi, dati nekaj udarcev s tem orodjem tudi nekaterim našim mitom, v prvi vrsti tistemu, po katerem so nas hoteli učiti, da sta, posebno na Primorskem, osvobodilni boj in komunistična revolucija bila eno in isto. Prispevek k temu bi lahko bila prav knjiga »Simon iz Ruta«, ki jo je napisal Joško Kragelj, duhovnik, ki je okusil preko fašistično in potem komunistično preganjanje.

Da se razumemo: ne gre tu za kako zaničevanje spomina na Pinka Tomažiča; gre le za ovrednotenje tistih ljudi, ki jih je kot nekomuniste levničarska garnitura v matici in pri nas pustila ob strani; gre za ločitev med osvobodilnim bojem in komunistično revolucijo, ki sta imela različne cilje. Ali smo zmožni nečesa takega? Če smo, bomo 15. decembra lahko bolj sproščeno in pristno proslavili obletnico smrti žrtev drugega tržaškega procesa.

nl

Mala Cecilijanka 1991

Cecilijanki sledi v Gorici Mala Cecilijanka in to na praznik Brezmadežne. Tudi letos je bilo tako. Pripravilo jo je Združenje cerkvenih pevskih zborov. Sprva se je zdelo, da bo letos zborov malo, toda na koncu so se priglašali drug za drugim, tako da je bilo na koncu priglašenih 11 zborov. Bili so iz skoro vseh župnij goriške nadškofije ter eden kot gost iz Trsta. Škoda le, da nimajo otroškega zbora tam, kjer bi ga brez večjih težav lahko imeli.

Kjer nastopajo otroci, tam so tudi starši, prijatelji, sorodniki, vaščani. Tako je bilo tudi v nedeljo v Katoliškem domu. Dvorana je bila premajhna in številni so morali stati. Pa nič hudega, saj je spored potekal brez zastojev, skupina je sledila skupini, tako da je v dobri uri spored bil končan. Poleg tega je bil pogled na posamezne skupine prav pester, ker so člani vsakega zbora prišli na oder drugačno oblečeni, seveda je bilo prijetno tudi poslušanje nežnih otroških glasov, čeprav v glavnem le deklic, ker je dečkov v zborih bilo malo. Pa poglejmo nastopajoče zборе in skupine.

Spored je začel mladinski zbor iz Podgore. Vodita ga Antoni Sabina in Kovic Kristina. Odpel je tri pesmi M. Špacapana. Za njim je prišel na oder otroški zbor Oton Župančič iz Štandreža; nastopil je kot gost pod vodstvom Elde Nanut ter Mirana Rustja. Kot vsi ostali za njim je odpel tri pesmi. Iz devinskega dekana-ta je prišel zbor Ladjica. Tudi za ta

DUHOVNA MISEL ZA 3. ADVENTNO NEDELJO

— Bog, naš Oče,
tvoje ljudstvo se z živo vero pripravljajo
na praznovanje rojstva tvojega Sina.
Naj doživimo veselje teh velikih skrivnosti
ter jih slovesno in radostno obhajamo...

»Veseli se... Gospod tvoj Bog je pri tebi, mogočni rešitelj. On se veseli nad teboj v obnovljeni ljubezni« (Sof 3, 14-18). Obnoviti, prenoviti, spre-meniti, nova družba, drugačen svet. Kolikokrat slišimo te besede v raznih govorih, srečanjih, učenih razpravah. Načrtov, predlogov in dobrih namenov je veliko. Na žalost ostane vse le beseda, prazno besedičenje... če ljudje odklanjajo, da bi jih prenovila odrešenjska božja ljubezen.

— »Vaša dobrota bodi znana vsem ljudem. Gospod je blizu« (Flp 4, 5). Gotovost božje bližine korenito spreminja odnose med ljudmi, ker je Gospod, ki nas prenavlja v ljubezni. Vernikova drža bo v sozvočju z blagostjo, dobrohotnostjo, razumevanjem, krotkostjo. Ljubezniva in sproščena. Izginili bodo očitki, odpor, nasilje, ostre, neprimerne in krivične sodbe, trdost, nasprotovanja, kar vse vnaša grenkoba v odnose med ljudmi.

— »Kaj naj storimo?« (Lk 3, 10).

Trikrat so postavili to vprašanje Janezu Krstniku. Njegovo oznanjevanje je obrodilo sadove: preprosto ljudstvo, cestinarji in vojaki, so spraševali, kakšen pomen ima, če se dajo krstiti. Janez odgovori zelo konkretno — spreobrnjenje:

* Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki je nima;

* kdor ima živež, naj stori enako;

* naj ne terjajo več, kakor jim je določeno;

* nikogar naj ne izsiljujejo in ne varajo;

* zadovojni naj bodo s svojo plačo (prim. Lk 3, 11-14).

Tako tudi mi, ki se z živo vero pripravljamo na rojstvo božjega Sina, prislusnimo glasu Janeza Krstnika.

MILAN NEMAC

Mladinski zbor Štandrež

zbor skrbita dve pevovodkinji, Mirjam Bratina ter Olga Tavčar. Sledil je zbor Rupa-Peč. Namesto zadržane Nadje Kovic sta zbor vodili njena sestra Tanja ter Damjana Čevdek. Gorico je zastopal mladinski zbor glasbene šole Emil Komel z dirigentko prof. Franko Žgavec. In že so bili na odru otroci iz Doberdoba z dirigentkama Marto Ferletič ter Lucijo Lavrenčič, takoj za tem zborom pa je odpel svoje tri pesmi otroški zbor iz Štandreža pod taktirko svoje dolgoletne učiteljice Elvire Chia-bai. Za tem zborom so nastopili gostje iz Trsta od Sv. Ivana; zbor ima svoje ime »Kresnice«, vodi ga pa s. Karmen ob spremljavi na klavir Marte Repini. Kot gost je požel poseben aplavz. Toda tu je bil še otroški zbor s Plešivega, s te najbolj obrobne vasi v naših Brdih. Svoje pesmi je odpel pod vodstvom Tanje Kuštrin ter Iris Podgornik. Plešivo ima torej svojo šolo in svoj otroški zbor, dočim drugod ukinjajo šole ali nimajo svojega otroškega zbora.

Program je zaključil mladinski zbor srednje šole Ivan Trinko. Tam vodi petje prof. S. Jericijo, ki z zborom svoje šole nastopa tudi na raznih srečanjih v deželi Furlanija-Julijanska krajina in povsod z lepimi priznanji. Tudi v nedeljo je pogumno odpel svoje pesmi, katere je vse tri uglasbil profesor sam. Škoda, da je odpadel nastop mladinskega zbora iz Števerjana zaradi boleznih dirigentke. Napovedovala je Alenka Čuk.

Pa še nekaj splošnih misli: Hvale-

vravno je, da ZSKP poskrbi vsako leto za Cecilijanko in ZCPZ za Mala Cecilijanko. Vem, da Mala Cecilijanka stane organizatorje veliko truda, a pri mladinskih zborih postavljajo temelje za odrasle zборе.

Izbira pesmi: mislim, da bi otroški in mladinski zbori morali bolj segati po ljudskih pesmih. Te bodo otroci peli tudi med sabo na izletih v avtobusu, umetnih pa ne bodo peli. Iz svojih otroških let se spominjam, da smo imeli šolske nastope (jaz sem še hodil v šolo s slovenskim učnim jezikom). Ljudske pesmi so mi ostale v spominu, umetne pa ne. Tako slovsvo kot pesem moramo graditi na ljudskem izročilu.

In še zadnje: Mala Cecilijanka je na praznik Brezmadežne, kot je uvodoma omenil dekan g. A. Lazar. Ali bi ne bilo primerno, da bi nas nekje ob strani odra Marijin kip spomnil na praznik?

K.H.

Bralci pišejo

O sprejemu papeža

Hvala Bogu, prihodnje leto bomo dočakali papežev obisk, ki se ga iskreno veselimo. Odbor za sprejem papeža je že sestavljen: želimo pa Slovenci, posebno pri maši na Velikem trgu (Piazza Unità) biti primer-no zastopani in upoštevani. Ne malo se čudim težavam, ki so nastale ali nastajajo ob tej priliki. Že desetlet-ja slišimo govoriti o medsebojni lju-bezni, nikoli o pravičnosti. Nekateri so mnenja, da so nam dolžni dati iz ljubezni, kar nam pripada iz pravič-nosti. Mislim, da ljubezen ne more nadomestiti pravičnosti, pač pa jo iz-popolniti. Če ne smemo Slovenci enakopravno in enakovredno izraziti vere v svojem jeziku, da ne bi pre-več jezili ljudi, ki ne poznajo ali no-čejo slišati našega jezika, potem ne govorimo o pravičnosti. Pravice ali so dejansko priznane ali jih praktič-no ni. Pravice pa niso odvisne od šte-tila ljudi, ki naj jih uživajo, ampak so človeku prirojene, če jih kdo priz-na ali ne. Zakaj bi se mi kristjani bali ljudi, ki jim je pri srcu samo politika ali privilegiji, ki jih uživajo? Ali se bomo bali misovcev in melonar-jev? Ali se moramo katoličani rav-nati po mnenju tistih, ki nas ne poznajo ali hote ignorirajo? Sloven-ci bivamo v teh krajih že stoletja. Če zahtevamo, kar nam gre, ni to stvar šovinizma, ampak pravičnosti. Mini-li so časi, ko je slovenski jezik veljal za govorico kmetov in delavcev. Če kdo ne mara slišati našega jezika, ni kristjan, ker ne pozna ne pravično-sti ne ljubezni do bližnjega. Če smo manjšina, ki je bila dolgo zatirana, bi morala večina pomagati manjšini zares, ne pa samo s cenenimi bese-dami govoričiti o ljubezni. Mi si želi-mo dejanj ne besed. Kolikokrat smo slišali, da je manjšina obogati-tev za večino, a zgleda, da smo samo trn v peti. Čudno se sliši, da ker Slovenci znamo italijansko, ni treba toliko govoriti o pravicah Slovencev. Ali je sploh mogoče, da ne sme člo-vek govoriti v svojem jeziku (moliti in peti) zato, ker pozna dva ali več jezikov? H kulturi spada poznanje več jezikov, a k pravičnosti, da se svobodno izraziš v svojem jeziku, naj si bo italijanski kakor slovanski. Ali se morda nekateri boje, da bi svet zvedel, da v Julijski krajini živijo tu-di Slovenci? Zato pri papeževem obi-sku se ne moremo zadovoljiti s kratko opombo v slovenščini, tem-več upamo, da bo vsa tržaška Cer-kev zastopana na primeren način: da bodo naši ljudje lahko dali duška svojemu navdušenju nad papeževim obiskom v svojem jeziku.

Saj nam ni ostalo drugega kakor kultura (jezik je njen sestavni del). Drugo so nam vzeli že prej: zato ne bi radi zapravili še tega. Pomisliti je treba tudi na Slovence z onstran me-je. Zagotovo tile ne poznajo toliko italijanščine, da bi jo lahko razumeli.

Ob tej priliki naj pride do veljave toliko opevana ljubezen poleg pravičnosti.

Bogatec R.

Pohišstvo

Korsic

Anton Korsic

- Serijsko pohišstvo
- Pohišstvo po meri
- Preureditve

Prodajalna: Trst, ulica S. Cilino, 38 - Tel. (040) 54390

Delavnica: Trst, ulica D. Chiesa, 91

Dneva avstrijskih literarnih revij

8. in 9. novembra so na Dunaju pripravili posvet o avstrijskih literarnih revijah. V novi Hiši literature so iz svojih del brali Andreas Okopenko, Friederike Mayröcker, Liesl Ujvary, Milo Dor in Alfred Kolleritsch. O položaju literarnih revij v Avstriji in po svetu so poročali Franz Krahberger, Lev Detela, dr. Franz Schuh in dr. Gerhard Renner. V diskusijo je med drugim posegel tudi urednik CELOVŠKEGA ZVONA dr. Reginald Vosprenik, ki je opisal revijalno stanje pri Slovencih na Koroškem.

Na občnem zboru društva Literarnih revij in avtorskih založb, ki je posvet o literarnih revijah na Dunaju priredilo, je bil za predsednika do konca leta 1992 spet potrjen Lev Detela, generalni sekretar društva pa je ostal Franz Krahberger.

Na 56. svetovnem kongresu mednarodnega PEN-a na Dunaju je društvo avstrijskih literarnih revij in avtorskih založb razstavilo na posebni stojnici vse poglavne avstrijske revije, med drugim tudi slovenske. Zanje je bilo veliko zanimanja tudi mednarodne javnosti.

Andrej Ajdič v dunajskem Künstlerhausu

Od oktobra do 10. novembra je v dunajskem Künstlerhausu razstavljal grafike in manjše skulpture leta 1937 v Laškem rojeni Andrej Ajdič, ki je leta 1961 diplomiral na Akademiji za upodabljaljočo umetnost na Dunaju. Letos je Ajdič z uspehom razstavljal na kar treh krajih v Nemčiji, v Bonnu, Wiesbadnu in v Chemnitzu. Da Dunaju je njegovo kombinatorično vzporejanje heterogenih elementov (živali, sadežev, a tudi raznih

BERNARDKA FINK - INZKOVA bo pela 20. decembra v Katoliškem domu v Gorici

Listnica uprave

S to številko začenjamo pošiljati položnice za naročnino 1992. Kdor je naročnino že poravnal, naj ne jemlje v poštev te položnice.

Naročnina za leto 1992 bo naslednja: letna za Italijo 50.000; za inozemstvo 70.000; zračna 95.000 lir.

Kot vidite, smo naročnino za Italijo zvišali za 5 tisoč lir, torej 50 tisoč namesto 45 tisoč.

Upamo, da boste, dragi naročniki, vzeli ta skromni povešček z razumevanjem na znanje, ko pa vidimo, kako vse cene v Italiji rastejo.

Posamezna številka ostane tisoč lir.

Hadrijan Korsič novi tajnik SSK

Pokrajinski svet SSK je na zadnji seji dne 6. decembra izvolil za tajnika Hadrijana Korsiča. Gre za znano osebnost v goriškem političnem prostoru, saj je že dolga leta občinski svetovalec v Števerjanu in je bil na zadnjih dveh volitvah nosilec in kandidat za župana; poleg tega že več mandatnih dob zastopa stranko v Briški gorski skupnosti, v kateri ima funkcijo predsednika. Nadalje zastopa SSK v odboru Goriške trgovske zbornice. Znan je tudi kot uspešen gospodarstvenik, zato zaseda važne funkcije v Slovenskem gospodarskem združenju in v komisiji Ital-Jug.

Njegova izvolitev zaključuje obdobje nejasnosti v vodstvu stranke, ki je nastalo po odstopu prejšnjega tajnika dr. M. Špacapana. SSK stoji pred važnimi problemi politične in organizacijske narave. Kriza na goriški občini, reorganizacija Briške gorske skupnosti, zapleti okoli zaščitnega zakona predstavljajo velika in sporna vprašanja. Obstaja tudi vrsta nerazčiščenih problemov v odnosih med SSK in SSO: sklenjeno je bilo, da se pripravi v najkrajšem času o tem vprašanju sestanek med obema organizacijama.

Določeno je bilo tudi novo tajništvo, ki ga sestavljajo Breščak Marjan, Terpin Marjan, Grinovero David, Figelj Aleš, Špacapan Mirko in Bernard ter Černic Branko.

B.Š.

Jopice za hrvaške otroke

Draga prijateljica!

V dolgih zimskih večerih in v času, ko se bližajo najlepši prazniki v letu, ti bo prijeteje, če boš lahko kaj storila za tiste, ki so jih vojne razmere prisilile, da so zapustili svoje domove in odšli v neznan brez najnujnejšega.

Obračamo se nate, da pristopiš k naši akciji. Članice Slovenske dobrodelnega društva smo sklenile, da bo vsaka izmed nas spletla kaj za hrvaškega otroka. Toda premalo nas je. Če nam boš pomagala, bomo našo zamisel uresničile in osrečile ob praznikih marsikatero mamico in otroka.

V centru Rdečega križa Slovenije v Ankaranu, s katerim smo povezane, so nam povedali, da je tam več kot 400 otrok do 10. leta starosti. Zanje bomo torej pletle!

Vsako sredo - od 18. dec. dalje -

predmetov) s časopisi kot simboli novega civilizacijskega principa aktivnega informiranja javnosti vzbudilo precej pozornosti. Ajdičeva dokaj svetovljanska umetnost kombiniranja ustvarja iz navidez vsakdanjega poseben nad-pomen.

Lev Detela

Knjižni dar

Pred kratkim je pri celovški Mohorjevi izšel knjižni dar za leto 1992. Obsega naslednje knjige: Koledar, roman »Ljubljanski misteriji« (Jakob Alešovec), potopis Paola Santonina iz let 1485-87 po slovenskih krajih in »Poslikane panjske končnice« (Helmut Kropelj). Za doplačilo se lahko dobi: mladinski roman Počitniška družina, pesmi Kot zemlja orje Bog srce, otroško knjigo o očetu z naslovom Moj očka je nekaj izgubil in glasbeno kaseto okteta Suha, ki je praznoval 10-letnico obstoja.

Deset let službe

Sedmega decembra je minilo 10 let, kar je papež Janez Pavel II. imenoval dr. Egona Kapellarija za 64. škofa krške škofije. Škofovsko posvečenje je potem prejel naslednjega 24. januarja.

V času novega škofa je bil prvi papežev obisk, potem jubilej sv. Heme na Krki.

Osmega decembra je bila znova slovesno blagoslovljena škofova katedrala, celovška stolna cerkev. Msgr. Kapellari se mudi sedaj kot zastopnik avstrijskih škofov na sinodi v Rimu.

Foto natečaj

Do 20. decembra se lahko udeležite nagradnega natečaja slovenskega planinskega društva iz Celovca in revije Družina in dom »Planine v sliki«. Zaželeno so do 3 črno-bele slike formata 20x30, ki jih lahko pošljete na naslov Slov. planinsko društvo, Tarviser str. 16, 9020 Klagenfurt-Celovec, Avstrija.

Dr. Rudolf Trofenik je umrl

Iz bavarske prestolnice Münchena je prišla žalostna vest za vso slovensko kulturno in znanstveno javnost, da je v osemdesetem letu starosti umrl v soboto, 7. decembra, dr. Rudolf Trofenik. Bil je član številnih mednarodnih znanstvenih ustanov, zunanji dopisni član SAZU, avtor in ugledni založnik na področju slavistike in slovenistike.

Srebrni jubilej lista DOM

Pred 25 leti so duhovniki ter nekateri laiki v Slovenski Benečiji ustanovili svoje kulturno-versko glasilo DOM. V nedeljo, 15. decembra, bodo ta jubilej slovesno obhajali v Špetru Slovenov. Najprej bo ob 15,30 sv. maša v cerkvi sv. Kvirina; nato bo ob 17. uri v občinski dvorani sledila Okrogla miza na temo »Zaščita manjšin ter perspektive o sodelovanju med Slovenijo in Julijsko krajino po mednarodnem priznanju Slovenije.« Sodelovali bodo Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade, Adriano Biasutti, predsednik dežele, msgr. Marino Qualizza, odgovorni urednik Doma.

Sobratu na polju časnikarstva naše iskrene čestitke in voščila za nadaljnje uspešno delo.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO »E. KOMEL«
GLASBENA MATICA
GORICA
Solistični koncert

Bernardka Fink, mezzosopran Jiri Pokorny, klavir

Dvorana Katoliškega doma v Gorici
Petek, 20. decembra 1991 ob 20.30

TRST

Revija pevskih zborov v Kulturnem domu v Trstu

V nedeljo, 1. decembra, popoldne, je bila v Kulturnem domu v Trstu zborovska revija, ki jo vsako leto konec novembra organizira Zveza cerkvenih pevskih zborov. Nastopilo je devet zborov, štirje manj kot lani, kar dokazuje, da zborovska dejavnost in z njo slovensko petje peša. Nestalen položaj zborovskega petja je bolj viden pri cerkvenih zborih, čeprav nastopajo pogosto, nekateri vsako nedeljo, in bi morali biti za zgled požrtvovalnosti in vztrajnosti. Kakor je zapisano v programu omenjene revije, je zborovsko slovensko petje odraz naše prisotnosti, miselnosti, verskega in narodnega čutenja. Če ne bo slovenskega petja, tudi ne bo slovenske besede.

Vsak nastopajoči zbor je odpel po tri skladbe različnih dob in slogov. Večina je po naročilu vodstva vključila v spored po eno skladbo Jakob Gallusa v počastitev 400-letnice velikega slovenskega skladatelja. Nastopilo je manj zborov, a nastop je bil zanimiv po programski izbiri in dober po tehnični izvedbi in primeri interpretaciji. Petje so izboljšali tudi zbori, ki delujejo v težjih razmerah. Zbori so nastopili v tem zaporedju: Mešani pevski zbor PD Mačkolje (vodi Ignac Duh), dekliški pevski zbor Vesna iz Sv. Križa (Bog-

boš od 16. do 18. ure lahko oddala svoj izdelek na našem sedežu. Če nimaš volne, telefoniraj na št. 631203 (vedno ob sredah) in ti jo bomo dostavili. Prav tako telefoniraj, če ne moreš osebno prinesiti svojega izdelka na društveni sedež!

Mamica, ti dobro veš, kaj pomenijo pleničke! Ko kupiš zavoj plenic za svojega otroka, kupi še zavoj za otroka, ki ga ne poznaš, a veš o njem samo to, da jih nujno potrebuje. Med darili, ki jih boš pripravila za praznike, naj bo tudi darilo za hrvaškega dojenčka! Računamo na tvojo pomoč in te prosimo, da pritegneš k sodelovanju še svoje prijateljice!

Za vse iskrena hvala!

Slovensko dobrodelno društvo, Trst, v. Machiavelli, 22

Dve tržaški ustanovi v finančni krizi

Tu ob meji se sedanje razmere v Sloveniji in sploh v srednjeevropskih deželah gospodarsko zelo občutijo. Med temi sta tudi Stalno slovensko gledališče ter Primorski dnevnik. Gledališče je izdalo posebno poročilo, ki se glasi:

»Slovensko stalno gledališče tudi za mesec november ni moglo izplačati mesečnih dohodkov, tako da so člani ansambla v zadnjih sedmih mesecih prejeli le dve plači in akontacijo na tretjo. Kljub temu so redno nastopali doma in na gostovanjih ter pripravili novo premiero.

Stiska postaja nevzdržna, stanje pa je absurdno, saj v javnih občilih beremo in slišimo, da so bile gledališču dodeljene stotine milijonov. Zato upravni svet obvešča javnost, da so omenjena sredstva le na papirju, ker Ministrstvo do tega trenutka ni izplačalo ničesar niti za lansko sezono, hkrati pa želi kolektivu izraziti priznanje za izkazano razumevanje in opravljeno delo.«

Druga ustanova v stiski je Primorski dnevnik. Ta časopis izdaja Založništvo tržaškega tiska, toda so zašli

dan Kralj), MePZ Repentabor (Tone Bedenčič), dekliška pevška skupina Vesela pomlad z Opčin (Franc Pohajč), DePZ Devin (Herman Antonič), MePZ PD Kolonkovec (Aleksander Sluga), MePZ Skala iz Gropade (Anastasia Purič), MoPZ Fantje izpod Grmade (Ivo Kralj), MePZ Milan Pertot iz Barkovelj (Aleksandra Pertot). Izvajalce in spored je predstavljala Tamara Stanese. Udeležencem je na začetku spregovoril predsednik Zveze Zorko Harej.

Čestitke

Na god sv. Lucije, 13. decembra, dopolni 90 let življenja gospa Antonija Malič, zvesta naročnica Katoliškega glasa. Prijatelji in znanci z Grete in Rojana ji iskreno čestitajo z željo, da bi ji dobri Bog ohranjal telesne moči in sedanjo duhovno svežost še vrsto let!

Rojan

V četrtek, 5. decembra, nas je za vedno zapustila gospa Ana Viler. Vrsto let je bila pomočnica pri slovenskem vrtcu na Greti, potem pa je isto delo nadaljevala na osnovni šoli v Rojanu. Poznali smo jo vedno nasmehano. Nikoli ni kazala naveličanosti. Vedno je bila na razpolago učiteljicam in učencem. Odlikovala se je po dobroti, zato so jo otroci povsod takoj vzljubili.

Pred temi leti je zapustila delo na šoli in šla v pokoj. Imela je še toliko načrtov, a v začetku tega leta je prišla bolezen. Večkrat je iskala pomoč v bolnišnici in se vračala domov z upanjem, da se je zdravje popravilo. Končno je zmagala bolezen. Mirno je zaspala na svojem domu.

Gospa Ana je zgodaj ostala vdova, a to ji ni vzelo poguma. Zavzeto je skrbel za tri hčerke, ki so ji skrb v dolgi bolezni hvaležno vračale.

V ponedeljek, 9. decembra, je bilo zadnje slovo v rojanski cerkvi. Številni prijatelji in znanci so napolnili cerkev, kar priča o njeni priljubljenosti. Naj ji dobri Bog poplača vse delo in zlasti vdano prenašanje bolezn. Hčerkam pa naj Gospod nakloni svojo božjo tolažbo.

V resne finančne težave in sklenili, da odpustijo določeno število časninarjev in drugih nameščencev. V znak protesta so časnikarji napovedali stavko in že nekaj dni Primorskega dnevnika ni v javnosti.

V ponedeljek, 9. decembra, sta se v Trstu srečali zastopstvi deželne tajništva Slovenske skupnosti in sindikalne skupščine novinarjev Primorskega dnevnika.

Stranka je ponovno izrazila solidarnost časnikarjem in ostalim uslužbencem ZTT, ki jim preti izguba delovnega mesta, še posebej pa je izrazila zaskrbljenost glede perspektiv časopisa, ki bi moral biti skupni in neodvisni manjšinski list. Nedopustno je, je še poudarila, da nekateri obravnavajo dnevnik kot čisto zasebno lastnino.

V razgovoru je bila izražena želja, da bi se obnovil dialog med prizadetimi stranmi in da bi se razčistilo vprašanje, o kakšnem konceptu časopisa naj bi se razgovarjali, saj so tudi sanacijski ukrepi s tem tesno povezani.

